

Lausuntopyyntö Tielampi tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA)

Ympäristölautakunta 09.05.2023 § 24
404/10.02.02/2022

Valmistelija

Ympäristöasiantuntija Nita Tuomi

Pohjois-Savon ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue pyytää Lapinlahden kunnanhallitukselta, ympäristönsuojeluviranomaiselta, terveydensuojeluviranomaiselta ja kaavoitus- ja rakennusvalvonnasta lausuntoa Tielammen tuulivoimahanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Eurowind Energy Oy (jäljempänä hankkeesta vastaava) on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) Tielammen tuulivoimahanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelma). Hankkeessa rakennettavaksi suunnitellut tuulivoimalat (enintään 17 kpl, yksikköteho 6–9 MW, kokonaiskorkeus 250 m) sijoittuisivat Lapinlahden kunnan alueelle. Sähkönsiirtoa varten tarvittava voimajohtolinja (kokonaispituus noin 5–7 km) sijoittuisi nykyiseen voimalinjakäytävään sekä Lapinlahden kunnan että Iisalmen kaupungin alueille. Laajemmissa hankevaihtoehtoissa uusi voimalinja sijoittuisi Iisalmen kaupungin alueelle. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukainen YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan esittämä suunnitelma hankkeensa mahdollisista toteutusvaihtoehdoista ja niiden ympäristövaikutusten arvioimisesta. Kaikilla on mahdollisuus esittää näkemyksensä arviointiohjelman sisällöstä.

Tielammen hankealue sijaitsee Lapinlahden kunnan pohjoisosassa. Tielammen hankealue (pinta-ala 846 ha) sijaitsee Lapinlahden kunnassa noin 13 km Lapinlahden keskustasta pohjois-koilliseen ja noin 12 km Iisalmen keskustasta kaakkoon. 2-osainen hankealue sijoittuu Iisalmen kunnanrajan läheisyyteen. Hankealueen ympäristö on haja-asutusta asutuksen keskittyessä teiden ja viljelysmaiden ympäristöön. Lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat noin 1 km etäisyydelle suunniteltavista tuulivoimalapaikoista.

Lähimmät lomarakennukset sijoittuvat myös noin 1 km etäisyydelle suunniteltavista tuulivoimalapaikoista. Tuulivoimahanke muodostuu tuulivoimaloista, niiden vaatimasta infrastruktuurista sekä hankkeen vaatimasta sähkönsiirrosta. Varsinaisen tuulivoimapuiston alueelle suunnitellaan rakennettavaksi enintään 17 voimalaa, joiden yksikköteho tulisi olemaan 6-9 MW ja kokonaiskorkeus enintään 250 metriä.

Hankkeen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan huoltoteiden yhteyteen sijoitettavilla maakaapeleilla, jotka johtavat perustettavalle sähköasemalle. Mikäli hankealue toteutuu kaksiosaisena, tulee hankealueiden välille Iisalmen kaupungin alueelle rakentaa uusi sähkönsiirtolinja joko ilmajohtona tai maakaapelina. Hankkeen ulkoiseen sähkönsiirtoon ensisijaisena vaihtoehtona on olemassa oleva, hankealueen vierestä kulkeva voimajohtokäytävä. Alustavasti tuulivoimatuotantoalueen ulkoinen sähkönsiirto valtakunnan verkkoon on suunniteltu toteutettavan kantaverkon haaroituspisteeseen Iisalmen itäpuolelle, noin 5–7 kilometrin päähän hankealueen pohjoispuolelle.

YVA-menettelyssä tuulivoimapuiston toteuttamista arvioidaan seuraaville vaihtoehtoilta:

- VE0: Tuulivoimapuistohanketta ei toteuteta.
- VE1: 17 kpl tuulivoimaloita, 2- osainen hankealue, voimaloiden yksikköteho enintään 6–9 MW ja enimmäiskorkeus 250 m
- VE2: 11 kpl tuulivoimaloita, vain läntinen osa. Yksikköteho enintään 6–9 MW ja voimaloiden enimmäiskorkeus 250 m Tielammen

tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma nähtävillä mielipiteiden ja lausuntojen esittämistä varten (Lapinlahti ja Iisalmi)

- VE3: 7 kpl tuulivoimaloita, vain läntinen osa. Yksikköteho enintään 6–9 MW ja voimaloiden enimmäiskorkeus 250 m

Esittelijä

Ympäristöasiantuntija

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Koska hankealue sijoittuu osin pohjavesialueelle, on mahdollinen vesilain mukaisen luvan tarve selvitettävä. Materiaalien mukana olleiden karttojen perusteella vaikuttaa, että tuulivoimaloita suunnitellaan sijoitettavaksi hyvin lähelle pohjavesialueen rajaa, jolloin vesilain mukainen lupa voi tulla kyseeseen, vaikkei voimala olisikaan varsinaisesti pohjavesialueella.

Pohjavesialue on humioitava hankealueen toiminnassa muutenkin. Pohjavesialueelle voidaan läjittää vain puhtaita maa-aineksia, ja mikäli pohjavesialueelta aiotaan madaltaa maan pinnan korkeutta, on pohjaveden pinnan korkeus selvitettävä ensin pohjavesiputkin. Hanketoimijan kannattaakin harkita, olisiko mahdollista tarkastella vaihtoehtoa, jossa pohjavesialuetta lähimmät kaksi voimalaa jätettäisi suunnittelusta pois.

Hankealueen lähteisyys on huomioitava luontoselvityksissä. Lähteiköt ja niiden ympäristö voivat mahdollisesti olla metsälain, vesilain tai luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltavia kohteita.

Liitetiedoissa ei ole esitetty minkäänlaista alustavaa melu- tai välkemallinnosta. Erityisesti melumallinnoksen perusteella voitaisi tarkastella hankkeen aluerajauksen tarkoituksenmukaisuutta. Välkemallinnoksesta tulisi esittää ns normaalitilannemallin lisäksi myös ns worst case-malli. Melu- ja välkemallinnokset tulisi esittää mahdollisimman pian.

Alueiden välinen sähkönsiirto esitetään suoritettavaksi joko maakaapelilla tai ilmavedolla. Vaihtoehtoista tulisi esittää, mitkä eroavaisuudet näiden luontovaikutuksilla on lyhyt- ja pitkäkestoisesti, sekä tarkastelu myös huoltovarmuuden kannalta.

Tuulivoimaloiden perustukset esitetään joko jätettävän maahan tai poistettavan voimaloiden toiminnan loputtua, kuten myös sähkönsiirtoon käytettävien maakaapeleiden. Pohjois-Savon ELY-keskuksen 18.1.2023 toimittaman muistion ”Pohjois-Savon ELY-keskuksen kannanotto maahan haudatuista jätteistä, esim mansikkamuoveista ja jätteen poltosta” mukaan ”Kun maahan tai vesistöön upotettu kaapeli, johto tai putki jää käyttämättömäksi, tulee siitä jätettä. Pääsääntö on, että tarpeettomaksi jäänyt kaapeli, johto tai putki poistetaan maaperästä tai vesistöstä ja toimitetaan asianmukaiseen jätehuoltoon.” Jätelain 72 §:n ja sen esitöiden mukaan roskaamiskieltoa sovelletaan myös sellaiseen esineeseen ja aineeseen, joka ei kiistatta ole jätettä, mutta voidaan sen kunnon, huolenpidon puutteen tai sijaintipaikan perusteella päätellä hylätyksi tai käytöstä poistetuksi. Näiden perusteella perustukset sekä maakaapeloinnit kuuluisi poistaa toiminnan jälkeen alueelta.

Luontoselvityksessä olleista kartoista, joista ilmenivät lähimmät häiriintyvät kohteet, uupui joitakin tietoja. Ympäristölautakunta suosittelee ottamaan yhteyttä kuntien rakennusvalvontaan ajantasaisimman tiedon saamiseksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.